

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено
Вченою радою
Запорізького національного університету
протокол № 9 від 23 жовтня 2024р.
Голова Вченої ради, ректор
 М. О. Фролов

ДОСЛІДНИЦЬКО-ІННОВАЦІЙНА
ТА ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня доктора філософії

Укладач:

Меняйло В. І., професор кафедри загальної та прикладної фізики, доктор педагогічних наук, професор

Тупахіна О. В., професор кафедри німецької філології, перекладу та світової літератури, доктор філологічних наук, доцент

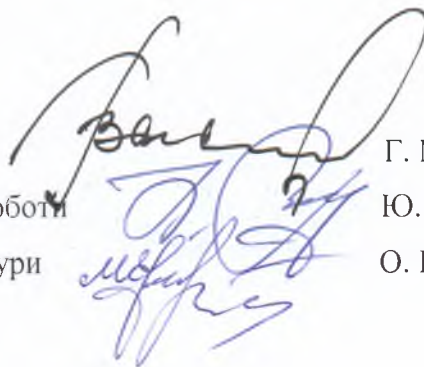
Сарабєєв В. Л., професор кафедри біології лісу, мисливствознавства та іхтіології, доктор біологічних наук, професор

Погоджено:

Проректор з наукової роботи

Проректор з науково-педагогічної роботи

Зав. відділу аспірантури і докторантури

Г. М. Васильчук

Ю. О. Каганов

О. П. Єфіменкова

Запоріжжя 2024

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна, вечірня, заочна форми навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>усі галузі</u> (шифр і назва)	нормативна
		Цикл загальної підготовки
Змістових модулів – 7	Спеціальність <u>усі спеціальності</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120		1-й
Освітньо-наукова програма <u>усі програми</u> (вписати назви усіх програм)		Лекції 20 год.
		Практичні 70 год.
Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії)		Самостійна робота
		30 год.
		Вид підсумкового контролю: екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Дослідницько-інноваційна та проектна діяльність» має на меті ознайомити аспірантів з основними засадами європейського освітньо-наукового простору та сформувати проектну компетентність майбутніх докторів філософії щодо розробки та реалізації освітніх, наукових, соціальних проектів відповідно до вітчизняних та європейських норм; забезпечити їх необхідним методичним інструментарієм щодо здійснення дослідницько-інноваційної діяльності, у тому числі ефективної роботи над дисертаційним дослідженням; розвинути соціальні навички (Soft Skills).

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: ознайомлення аспірантів з принципами функціонування Європейського дослідницького простору та Європейського простору вищої освіти; формування європейської проектної культури майбутніх докторів філософії; опанування нормативної бази наукової та інноваційної діяльності, вимог до підготовки і захисту дисертації; ознайомлення з можливостями участі майбутніх докторів філософії у вітчизняних наукових конкурсах і програмах; формами і методами захисту

інтелектуальної власності, комерціалізації результатів наукових досліджень і трансферу технологій.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі повинні досягти таких **програмних компетентностей** і **програмних результатів навчання**:

Програмні компетентності	
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК 2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
ЗК 3	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК 4	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
ЗК 6	Здатність працювати в міжнародному середовищі, у тому числі в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України
ЗК 7	Здатність розробляти проєкти та управляти ними
ЗК 8	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
ЗК9	Здатність до особистісного та професійного розвитку
ЗК 10	Здатність розв'язувати комплексні проблеми зі спеціальності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
ЗК 11	Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації
СК2	Здатність здійснювати планування та виконання оригінальних досліджень, досягати наукових результатів, які створюють нові знання як в предметній області, так і в міждисциплінарних напрямках, і можуть бути опубліковані у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з відповідної галузі та суміжних галузей
СК3	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та комерціалізувати їх результати; здійснювати захист прав інтелектуальної власності
СК4	Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у галузі, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності

СК5	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами, демонструвати глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень; володіти навичками академічного письма
СК6	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти, в тому числі міждисциплінарні, з урахуванням соціальних, економічних, екологічних, міжкультурних та правових аспектів; демонструвати лідерство та відповідальність під час їх реалізації.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Мати передові концептуальні та методологічні знання з предметної області та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій
ПРН 3	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи в науковій та науково-педагогічній діяльності
ПРН 5	Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження за напрямом спеціальності та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та комерціалізувати їх результати; здійснювати захист прав інтелектуальної власності
ПРН 6	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми зі спеціальності державною та іноземною мовами; оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з дотриманням правил академічного письма; здійснювати ефективну міжособистісну комунікацію; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики
ПРН 8	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики; забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя
ПРН 9	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне

	знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми із врахуванням соціальних, економічних, екологічних, етичних, міжкультурних, євроінтеграційних та правових аспектів
--	---

Преріквізити (передумови для вивчення дисципліни): володіння загальнонауковими та методологічними компетентностями на рівні випускника другого (магістерського) рівня вищої освіти; володіння англійською мовою на рівні не нижче, ніж 130 балів за шкалою ЄВІ при вступі до аспірантури (при опануванні модуля 1); успішне засвоєння ОК2 «Філософія наукової свідомості» (при опануванні модуля 2).

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Модуль Жана Монне «Основи європейської проєктної діяльності»

Змістовий модуль 1. Європейський освітньо-науковий простір: генеза, структура, пріоритети розвитку

Тема 1. Європейський освітньо-науковий простір: генеза, структура, пріоритети розвитку. Європейський дослідницький простір (ERA) та Європейський простір вищої освіти (ЕНЕА): генеза, структура, пріоритети розвитку. Україна у Європейському просторі вищої освіти: стан, проблеми, перспективи. Шляхи подальшої інтеграції України до Європейського дослідницького простору: досягнення та виклики. Формування європейської проєктної культури в академічному середовищі як важливий інструмент інтеграції України в європейський освітньо-науковий простір.

Змістовий модуль 2. Теоретичні основи проєктної діяльності

Тема 2. Теоретичні основи проєктної діяльності. Поняття про проєкт, проєктну культуру, проєктну діяльність. Розкриття сутності понять: проєктна культура, проєкт, проєктна діяльність. Характеристика проєктної діяльності. Визначення проєкту та його основні риси. Філософія проєкту. Закон Лермана. Поетапність постановки та реалізації цілей. Унікальність (інноваційність) проєкту. Класифікація проєктів за метою реалізації, характером змін, вартістю, часом виконання, масштабом, складністю виконання, обсягом фінансування, вимогами до якості, структурою, сферою

діяльності, сферою застосування, ступенем взаємовпливу. Етапи проєктної діяльності. Проєкт як метод, зміст і результат підготовки доктора філософії.

Генерація та оцінка проєктних ідей. Стадії «життєвого циклу» проєктів. Джерела виникнення ідей. Методи генерації ідей: брейнштормінг («мозковий штурм»), брейнрайтинг (за технологією «6+5+3»). Методи експертних оцінок проєктних ідей. Попередній відбір, уточнення (конкретизація), ранжування ідей. Методи математичної обробки результатів ранжування (метод середніх арифметичних рангів, метод медіан рангів).

Аналіз проблем і постановка цілей. Проблемна ситуація. Цільові групи і стейкхолдери проєкту. Методи аналізу проблем та встановлення причинно-наслідкових зв'язків. LEAN-аналіз, «Запитай п'ять разів «Чому?»», Побудова «Дерева проблем». Загальна (генеральна, стратегічна) мета або місія проєкту. Детальні цілі проєкту. Побудова «Дерева цілей». Оцінка формулювання мети проєкту з використанням SMART-технології. Мета SWOT-аналізу. SWOT-аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища. Побудова стратегії проєкту за допомогою «проблемного поля».

Завдання, методи, результати проєкту. Вимоги до формулювання завдань проєкту. Визначення методів проєкту. Приклади заходів проєкту. Різниця між методами і завданнями проєкту. Показники результативності проєкту. Формулювання результатів. Кількісні і якісні результати. Логіко-структурна матриця проєкту. Побудова проблемного поля та визначення стратегій досягнення мети. Планування робіт за проєктом. Види планування.

Змістовий модуль 3. Програми ЄС із грантової підтримки академічної мобільності та проєктів в галузі освіти і науки

Тема 3. Програми міжнародної академічної мобільності. Грантові програми ЄС для підтримки індивідуальної академічної мобільності (Erasmus +KA1, ERC, Marie Curie Actions, DAAD, VISBY, IVF). Типова структура аплікаційного пакету. Базові вимоги до аплікантів. Мовні компетенції: CEFR та системи міжнародної мовної сертифікації. Складання CV: ефективна презентація досвіду; матриці навичок та компетенцій. Рекомендаційний та мотиваційний листи: мета, структура, стиль. Складання навчального плану: каталоги курсів і принципи роботи з ними; інструментарій ECTS і принципи визнання кредитів; складання плану дослідницької роботи; написання плану-проспекту дослідження.

Тема 4. Програми ЄС із грантової підтримки освітніх і наукових проєктів. *Написання і управління проєктами Erasmus+. Web-середовища Erasmus+/Horizon Europe. Концепція проєкту: загальна характеристика. Типова структура апікаційного пакету. Базові вимоги до апікантів. Оцінка потенціалу. Консорціум та його функції. Онлайн-платформи для пошуку партнерів. Формулювання концепції проєкту: аналіз проблеми у контексті, визначення ключових бенефіціарів та стейкхолдерів; оцінка потенціалу організації; визначення візії, місії, цілей і завдань. Оцінювання впливу. Написання cover letter. Поняття та основні етапи проєктного циклу: підготовка, імплементація, оцінювання, інформаційне забезпечення, забезпечення сталого розвитку по завершенні фінансування (sustainability). Огляд методологій. Контроль забезпечення якості реалізації проєкту. Основні засоби й механізми контролю якості. Вимірні й невимірні критерії ефективності. Ключові показники для вимірювання ефективності та їх збір. Поняття безперервного зіставного аналізу (constant benchmarking). Оцінка ризиків. Прозорість (transparency) як запорука об'єктивності оцінювання ефективності. Інформаційне забезпечення проєкту (dissemination). Концепція інформаційної відкритості (openness). Поняття присутності в інформаційному просторі (visibility). Засоби інформаційного забезпечення: веб-сайт, флаєр, дайджест. Заходи з інформаційного забезпечення: прес-релізи, конференції, круглі столи. Публікація результатів. Контроль ефективності інформаційної присутності. Фінансування проєктів: основні й додаткові грантові кошти; кофінансування; критерії придатності для фінансування (eligibility); основні витратні статті; прямі й непрямі витрати; єдина ставка (flat rate); калькулятори коефіцієнтів; принципи ефективного планування бюджету (cost-efficiency). Зовнішнє оцінювання проєктних пропозицій: критерії успіху. Принципи рівних можливостей, забезпечення інтересів стейкхолдерів та гендерного балансу. Рекомендації з оформлення. Мова і стиль. Термінологічний словник. Отримання консультацій. Основні принципи управління проєктом. Грантова угода. Захист інтелектуальної власності. Порядок отримання фінансування. Принципи взаємодії з партнерами. Розподіл обов'язків, коштів та контроль виконання завдань. Порядок прийняття рішень. Забезпечення прозорості: протоколювання і звітність. Механізми забезпечення комунікації: електронні розсилки, форуми, онлайн-конференції. Зовнішній аудит. Форми обліку робочого часу. Форми звітності.*

Програми ЄС із підтримки проєктів у галузі науки. Мета програми Горизонт Європа. Основні складові частини програми. Що підтримує кожен напрямок? Бюджет програми. Види проєктів. Країни-учасниці програми. Переваги нового статусу для України. Що необхідно знати про конкурси в

рамках програми Горизонт-Європа. Дії Марії-Склодовської-Кюрі. Гранти Європейської дослідницької ради. Новітні та майбутні технології. Дослідницькі інфраструктури. Як взяти участь у програмі Горизонт-Європа. Оцінка проєкту. Білатеральні проєкти. Участь України у програмі Горизонт 2020. Платформи та корисні посилання.

Особливості підготовки рекомендаційного листа, листа підтримки проєкту; складання опису профілю організації. Рекомендаційний лист, характеристика, відгук: у чому відмінність. Загальний зміст рекомендаційного листа. Типи рекомендаційних листів (відкритий, закритий). Особливості складання листа підтримки проєкту. Профілі організацій на Порталі учасника програми Горизонт. Пошук партнерів та координатора.

Змістовий модуль 4. Актуалізація компетентностей з проєктної діяльності в процесі колективної роботи над проєктом

Тема 5. Актуалізація компетентностей з проєктної діяльності в процесі колективної роботи над проєктом. Організаційно-діяльнісна гра щодо розробки Стратегії розвитку Запорізького національного університету в умовах інтеграції до європейського освітньо-наукового простору.

Модуль 2. Організація дослідницько-інноваційної діяльності в Україні

Змістовий модуль 5. Наукова, інноваційна, дослідницько-інноваційна діяльність: сутність та взаємодія

Тема 6. Принципи інноваційної економіки. Основи теорії економічного розвитку: довгі хвилі Кондрат'єва, інноваційні цикли Шумпетера. Еволюція технологічних укладів. Світові прогнози інноваційно-технологічного розвитку. Технологічна багатокладність української економіки. Місце України в системі світових координат та шляхи подолання її технологічного відставання. Мета і умови створення національної інноваційної системи. Основні положення європейської стратегії сталого розвитку та Стратегії сталого розвитку України.

Тема 7. Основні поняття інноваційного процесу, інноваційної та наукової діяльності. Інновації. Класифікація інновацій. Життєвий цикл інновацій. Інноваційний процес. Види інноваційного процесу. Інноваційна діяльність. Суб'єкти та організаційні форми інноваційної діяльності. Інноваційні підприємства. Інноваційна інфраструктура. Інноваційна продукція. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку інноваційної

діяльності в Україні. Нормативно-правові документи, що регулюють інноваційну та наукову діяльність в Україні. Сучасні проблеми та основні напрямки реформування наукової сфери.

Тема 8. Дослідницько-інноваційна діяльність у системі вищої освіти та зовнішніх інноваційних процесах. Інтеграція освітньої, наукової та інноваційної діяльності як необхідна умова інноваційного розвитку. Провідна роль університетів у зовнішніх інноваційних процесах. Поняття про дослідницько-інноваційну діяльність, її форми та методи. Продукти дослідницько-інноваційної діяльності та їх трансфер: види наукової інформації (виступи на конференціях, презентації, монографії, наукові звіти, дисертації, статті, тези, дослідницькі профілі, блоги, соціальні мережі, мережі трансферу технологій, науково-виробничі платформи тощо); наукові інновації та об'єкти права інтелектуальної власності; дослідницькі та інноваційні проєкти; інноваційні товари та послуги. Дослідницько-інноваційна інфраструктура Запорізького національного університету.

Тема 9. Підготовка фахівця дослідницько-інноваційного типу як головне завдання вищої освіти. Ознаки інноваційного суспільства. Поняття про фахівця дослідницько-інноваційного типу. Сутність компетентнісного підходу в освіті. Загальні (hard skills) та спеціальні (soft skills) компетентності. Форми і методи підготовки фахівців дослідницько-інноваційного типу. Індивідуальна дослідницька та проєктна діяльність як пріоритетні методи навчання на третьому рівні вищої освіти. Потрійна спіраль Г. Іцковіца.

Змістовий модуль 6. Підготовка докторів філософії та організація роботи над дисертаційним дослідженням

Тема 10. Нормативні засади підготовки докторів філософії в Україні. Нормативні документи, що регулюють процес підготовки наукових кадрів, а також підготовку і захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Права та обов'язки аспірантів. Процедура подання і захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді; підготовка супровідних документів до та після захисту. Оприлюднення інформації щодо захисту дисертацій на сайтах закладів вищої освіти.

Тема 11. Організація роботи над дисертацією та управління часом. Ідеальні умови для роботи над дисертацією. Прокрастинація: причини, та методи боротьби. Перфекціонізм та способи його подолання. Індивідуальні вимоги до дисертації. Планування робочого часу та правила тайм-менеджменту. Піраміда Франкліна. Приховані часові резерви. Закон Парето. Закон Паркінсона. Розвиток внутрішньої мотивації. Принципи особистої

ефективності. Боротьба з прокрастинацією та перфекціонізмом.

Тема 12. Структура, зміст, оформлення дисертації. Вимоги до обсягу, структури і оформлення дисертації. Бенчмаркінг дисертації. Дисертаційний трикутник та принцип тріади. Мета, завдання, методи дисертаційного дослідження. Побудова «Дерева проблем» - «дерева рішень» дисертації. Види конструкцій основної частини дисертації. Структура розділів та пунктів дисертації. Гамбургер-модель як структура пункту дисертації. Викладення ідей, їх аргументація і візуалізація. Формулювання висновків. Робота з літературою, її класифікація. Адаптивне планування роботи над дисертацією.

Стандарти оформлення списку використаних джерел. Застосування можливостей інформаційних технологій для якісного оформлення дисертаційної роботи. Створення шаблону файла дисертації у WORD.

Змістовий модуль 7. Механізми фінансування наукових досліджень в Україні та шляхи комерціалізації їх результатів

Тема 13. Вітчизняні проєкти та програми у сфері науки. Джерела фінансування наукової діяльності в Україні. Державні наукові, науково-технічні та інноваційні програми. Грантова підтримка як форма фінансування наукових досліджень. Індивідуальні, колективні та інституціональні гранти. Конкурси наукових проєктів, що проводяться МОН України, НАН України, Національним фондом досліджень, Фондом Президента України та ін. Державні премії та стипендії видатним вченим. Премії, стипендії і гранти Президента, Верховної ради України, Кабінету Міністрів України для молодих учених та аспірантів закладів вищої освіти України.

Тема 14. Підготовка проєктної документації та форми звітності щодо виконання науково-дослідних робіт. Особливості подання заявок на участь у вітчизняних конкурсах та грантових проєктах і програмах. Положення про проведення Міністерством освіти і науки України конкурсу проєктів наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених, які працюють (навчаються) у закладах вищої освіти та наукових установах, що належать до сфери управління Міністерства, подальше виконання цих робіт і розробок за рахунок коштів загального фонду державного бюджету та управління ними. Форма проєкту наукової роботи та науково-технічної (експериментальної) розробки. Основні статті витрат за проєктом та калькуляція його кошторисної вартості. Супровідні документи до запиту. Експертиза проєктів. Анотований звіт. Правила оформлення договорів на виконання науково-дослідних робіт (надання науково-технічних послуг) за рахунок юридичних та фізичних осіб та супровідних документів до них.

Державні стандарти України у сфері науки і техніки. Заключний звіт. Порядок державної реєстрації нових технологій та науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт в Укр ІНТЕІ.

Тема 15. Об'єкти права інтелектуальної власності та їх комерціалізація. Трансфер технологій. Поняття інтелектуальної власності. Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності. Структура національної системи охорони інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права. Правова охорона об'єктів промислової власності. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності. Правила оформлення заявок на отримання та передачу прав інтелектуальної власності. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності. Трансфер технологій. Рівні трансферу технологій. Мережі трансферу технологій. Технологічні та інноваційні платформи. Відкрита регіональна платформа науково-виробничого партнерства Запорізького національного університету.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин			
	усьо го	у тому числі		
		л.	практ.	сам. роб.
1	2	3	4	5
Модуль 1. Модуль Жана Монне «Основи європейської проєктної діяльності»				
<i>Змістовий модуль 1. Європейський освітньо-науковий простір: генеза, структура, пріоритети розвитку</i>				
Тема 1. Європейський освітньо-науковий простір: генеза, структура, пріоритети розвитку	6	2	2	2
Разом за змістовим модулем 1	6	2	2	2
<i>Змістовий модуль 2. Теоретичні основи проєктної діяльності</i>				
Тема 2. Теоретичні основи проєктної діяльності	22	2	14	6
Разом за змістовим модулем 2	22	2	14	6
<i>Змістовий модуль 3. Програми ЄС із грантової підтримки академічної мобільності та проєктів в галузі освіти і науки</i>				
Тема 3. Програми міжнародної академічної мобільності	6	2	2	2

Тема 4. Програми ЄС із грантової підтримки освітніх і наукових проєктів	28	8	16	4
Разом за змістовим модулем 3	34	10	18	6
<i>Змістовий модуль 4. Актуалізація компетентностей з проєктної діяльності в процесі колективної роботи над проєктом</i>				
Тема 5. Актуалізація компетентностей з проєктної діяльності в процесі колективної роботи над проєктом	4	-	4	-
Разом за змістовим модулем 4	4	-	4	-
Разом за Модулем 1	66	14	38	14
Модуль 2. Організація дослідницько-інноваційної діяльності в Україні				
<i>Змістовий модуль 5. Наукова, інноваційна, дослідницько-інноваційна діяльність: сутність та взаємодія</i>				
Тема 6. Принципи інноваційної економіки	2	2	-	-
Тема 7. Основні поняття інноваційного процесу, інноваційної та наукової діяльності	4	2	-	2
Тема 8. Дослідницько-інноваційна діяльність у системі вищої освіти та зовнішніх інноваційних процесах	4	-	2	2
Тема 9. Підготовка фахівця дослідницько-інноваційного типу як головне завдання вищої освіти	2	-	2	-
Разом за змістовим модулем 5	12	4	4	4
<i>Змістовий модуль 6. Підготовка докторів філософії та організація роботи над дисертаційним дослідженням</i>				
Тема 10. Нормативні засади підготовки докторів філософії в Україні	4	-	2	2
Тема 11. Організація роботи над дисертацією та управління часом	16	-	12	4
Тема 12. Структура, зміст, оформлення дисертації	4	-	2	2
Разом за змістовим модулем 6	24	-	16	8
<i>Змістовий модуль 7. Механізми фінансування наукових досліджень в Україні та шляхи комерціалізації їх результатів</i>				
Тема 13. Вітчизняні проєкти та програми у сфері науки	3	2	-	1
Тема 14. Підготовка проєктної документації та форми звітності щодо виконання	9	-	8	1

науково-дослідних робіт				
Тема 15. Об'єкти права інтелектуальної власності та їх комерціалізація. Трансфер технологій	6	-	4	2
Разом за змістовим модулем 7	18	2	12	4
Разом за Модулем 2	54	6	32	16
Усього годин	120	20	70	30

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Модуль 1. Модуль Жана Монне «Основи європейської проєктної діяльності»		
<i>Змістовий модуль 1. Європейський освітньо-науковий простір: генеза, структура, пріоритети розвитку</i>		
1	Європейський дослідницький простір: генеза, структура, пріоритети розвитку	2
Разом за змістовим модулем 1		2
<i>Змістовий модуль 2. Теоретичні основи проєктної діяльності</i>		
2	Поняття про проєкт, проєктну культуру, проєктну діяльність	2
Разом за змістовим модулем 2		2
<i>Змістовий модуль 3. Програми ЄС із грантової підтримки академічної мобільності та проєктів в галузі освіти і науки</i>		
3	Гранти ЄС для індивідуальної академічної мобільності	2
4	Програми ЄС із підтримки проєктів в галузі освіти	2
	Управління проєктами	2
	Програми ЄС із підтримки проєктів у галузі науки. Рамкова програма Горизонт Європа, білатеральні проєкти	4
Разом за змістовим модулем 3		10
Разом за Модулем 1		14
Модуль 2. Організація дослідницько-інноваційної діяльності в Україні		
<i>Змістовий модуль 5. Наукова, інноваційна, дослідницько-інноваційна діяльність: сутність та взаємодія</i>		
6	Принципи інноваційної економіки	2
7	Основні поняття інноваційного процесу, інноваційної та	2

	наукової діяльності	
Разом за змістовим модулем 5		4
<i>Змістовий модуль 7. Механізми фінансування наукових досліджень в Україні та шляхи комерціалізації їх результатів</i>		
13	Вітчизняні проєкти та програми у сфері науки	2
Разом за змістовим модулем 7		2
Разом за Модулем 2		6
УСЬОГО ГОДИН		20

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Модуль 1. Модуль Жана Монне «Основи європейської проєктної діяльності»		
<i>Змістовий модуль 1. Європейський освітньо-науковий простір: генеза, структура, пріоритети розвитку</i>		
1	Європейський простір вищої освіти: генеза, структура, пріоритети розвитку	2
Разом за змістовим модулем 1		2
<i>Змістовий модуль 2. Теоретичні основи проєктної діяльності</i>		
2	Генерація та оцінка проєктних ідей	2
	Аналіз проблем і постановка цілей. «Дерево проблем» - «Дерево задач»	4
	SMART-технологія постановки цілей. SWOT-аналіз та визначення стратегій досягнення мети	2
	Завдання, методи, результати проєкту. Логіко-структурна матриця проєкту	4
	Планування робіт за проєктом	2
Разом за змістовим модулем 2		14
<i>Змістовий модуль 3. Програми ЄС із грантової підтримки академічної мобільності та проєктів в галузі освіти і науки</i>		
3	Ефективна презентація досвіду та планування наукового стажування	2
4	Erasmus+ KA2 Capacity Building: від проблеми до ідеї	2
	Контроль якості забезпечення реалізації проєкту	2
	Інформаційне забезпечення проєкту	2
	Фінансове забезпечення проєкту	2

	Комунікація в межах проєкту	2
	Управління проєктами	2
	Особливості підготовки рекомендаційного листа, листа підтримки проєкту; складання опису профілю організації	4
Разом за змістовим модулем 3		18
<i>Змістовий модуль 4. Актуалізація компетентностей з проєктної діяльності в процесі колективної роботи над проєктом</i>		
	Організаційно-діяльнісна гра щодо розробки Стратегії розвитку Запорізького національного університету в умовах інтеграції до європейського освітньо-наукового простору	4
Разом за змістовим модулем 4		4
Разом за Модулем 1		38
Модуль 2. Організація дослідницько-інноваційної діяльності в Україні		
<i>Змістовий модуль 5. Наукова, інноваційна, дослідницько-інноваційна діяльність: сутність та взаємодія</i>		
8	Тема 8. Дослідницько-інноваційна діяльність у системі вищої освіти та зовнішніх інноваційних процесах	2
9	Тема 9. Підготовка фахівця дослідницько-інноваційного типу як головне завдання вищої освіти	2
Разом за змістовим модулем 5		4
<i>Змістовий модуль 6. Підготовка докторів філософії та організація роботи над дисертаційним дослідженням</i>		
10	Нормативні засади підготовки докторів філософії в Україні	2
11	Організація роботи над дисертацією	2
	Управління часом	2
	Дисертаційний трикутник	2
	Структура дисертації	2
	Робота з літературою	2
	Адаптивне планування роботи над дисертацією	2
12	Оформлення дисертації	2
Разом за змістовим модулем 6		16
<i>Змістовий модуль 7. Механізми фінансування наукових досліджень в Україні та шляхи комерціалізації їх результатів</i>		
14	Умови участі у державних конкурсах наукових проєктів. Структура, зміст, експертиза наукових проєктів.	4

	Методика складання кошторису (бюджету) проєкту	4
15	Об'єкти права інтелектуальної власності та їх комерціалізація. Трансфер технологій.	4
Разом за змістовим модулем 7		12
Разом за Модулем 2		32
УСЬОГО ГОДИН		70

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ теми	Назва теми	Кіл-ть годин
Модуль 1. Модуль Жана Монне «Основи європейської проєктної діяльності»		
<i>Змістовий модуль 1. Європейський освітньо-науковий простір: генеза, структура, пріоритети розвитку</i>		
1	Ознайомлення з нормативними документами та інформаційними ресурсами Європейського дослідницького простору та Європейського простору вищої освіти	2
Разом за змістовим модулем 1		2
<i>Змістовий модуль 2. Теоретичні основи проєктної діяльності</i>		
2	Ознайомлення з різними типами проєктів та здійснення порівняльного аналізу форм проєктних заявок різних грантодавців	1
	Проведення SWOT- аналізу запропонованого проєкту	1
	Розробка логіко-структурної матриці проєкту	2
	Планування робіт за проєктом	2
Разом за змістовим модулем 2		6
<i>Змістовий модуль 3. Програми ЄС із грантової підтримки академічної мобільності та проєктів в галузі освіти і науки</i>		
3	Розробка апікаційного пакету для участі у програмі міжнародної академічної мобільності	2
4	Ознайомлення з інформаційними ресурсами програми Erasmus+ та Горизонт Європа	1
	Підготовка концепції проєкту Erasmus+ KA2 Capacity Building	2
	Складання рекомендаційного листа	1
Разом за змістовим модулем 3		6
Разом за Модулем 1		14
Модуль 2. Організація дослідницько-інноваційної діяльності		

в Україні		
<i>Змістовий модуль 5. Наукова, інноваційна, дослідницько-інноваційна діяльність: сутність та взаємодія</i>		
7	Аналіз нормативних документів, що регулюють наукову та інноваційну діяльність в Україні	2
8	Тема 9. Підготовка фахівця дослідницько-інноваційного типу як головне завдання вищої освіти	2
Разом за змістовим модулем 5		4
<i>Змістовий модуль 6. Підготовка докторів філософії та організація роботи над дисертаційним дослідженням</i>		
10	Аналіз нормативних документів, що регулюють підготовку наукових кадрів в Україні	2
11	Проведення процедури бенчмаркінгу дисертації та виділення її основних елементів	2
	Аналіз «дерева проблем–дерева рішень» та побудова структури дисертаційного дослідження	2
12	Розробка плану роботи над дисертацією з використанням методики адаптивного планування	2
Разом за змістовим модулем 6		8
<i>Змістовий модуль 7. Механізми фінансування наукових досліджень в Україні та шляхи комерціалізації їх результатів</i>		
13-14	Аналіз вітчизняних програм для підтримки наукових досліджень молодих учених	2
15	Аналіз нормативних документів, що регулюють захист прав інтелектуальної власності та трансфер технологій в Україні	2
Разом за змістовим модулем 7		4
Разом за Модулем 2		16
УСЬОГО ГОДИН		30

8. ВИДИ КОНТРОЛЮ І СИСТЕМА НАКОПИЧЕННЯ БАЛІВ

№ зміст ового моду ля	Види контролю та контрольні заходи	Кіл- ть балів
<i>Поточний контроль</i>		

1	<i>Тест 1.</i> Основні засади європейського освітньо-наукового простору	3
2	<i>Самостійна робота 1.</i> Класифікація проєктів	3
	<i>Самостійна робота 2.</i> Форма проєктної заявки	3
	<i>Самостійна робота 3.</i> SWOT- аналіз проєкту	3
	<i>Самостійна робота 4.</i> Логіко-структурна матриця проєкту	3
3	<i>Самостійна робота 5.</i> Аплікаційний пакет для участі у програмі міжнародної академічної мобільності	6
	<i>Самостійна робота 6.</i> Пілотний проєкт Erasmus+ KA2 Capacity Building: концепція проєкту	4
	<i>Самостійна робота 7.</i> Пілотний проєкт Erasmus+ KA2 Capacity Building: оцінювання	4
	<i>Тест 2.</i> Управління проєктами	3
	<i>Самостійна робота 8.</i> Горизонт Європа	4
	<i>Самостійна робота 9.</i> Складання рекомендаційного листа	4
4	<i>Колективне завдання 1.</i> Розробка та захист проєкту «Стратегія розвитку Запорізького національного університету в умовах інтеграції до європейського освітньо-наукового простору»	5
5	<i>Тест 3.</i> Основні положення Закону України «Про інноваційну діяльність»	2
	<i>Тест 4.</i> Основні положення Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»	2
	<i>Тест 5.</i> Основні положення Закону України «Про вищу освіту»	2
6	<i>Тест 6.</i> Організація роботи над дисертацією та управління часом	2
	<i>Тест 7.</i> Структура і план дисертації	2
	<i>Тест 8.</i> Оформлення дисертації	2
7	<i>Тест 9.</i> Форми фінансування наукових досліджень	
<i>Загалом за поточним контролем</i>		60
<i>Підсумковий контроль</i>		
	Екзамен, у т.ч.	40
	Захист індивідуального або групового проєкту	10
	Презентація електронного портфоліо аспіранта	10
	Дослідницька пропозиція (<i>max 20 балів</i>)	20
Разом:		100

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

№	Контрольні заходи	Критерії оцінювання
<i>Поточний контроль</i>		
1	Тестування (тести 1,2,9)	Максимальна кількість балів – 3. Тести складаються з 10 питань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 0,3 бали.
	Тестування (тести 3-5)	Максимальна кількість балів – 2. Тести складаються з 7 питань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 0,3 бали.
	Тестування (тести 6-8)	Максимальна кількість балів – 2. Тести складаються з 10 питань. Кожна правильна відповідь оцінюється в 0,2 бали.
2	Самостійна робота (самостійні роботи 1-4)	Максимальна кількість балів – 3. При цьому оцінюється правильність і повнота виконаного завдання: виконано правильно й повністю (3 бали); містить неточності та незначні помилки (2 бали), виконано неповністю або містить суттєві помилки (1 бал)
	Самостійна робота (самостійна робота 5)	Максимальна кількість балів – 6. При цьому оцінюється: відповідність розроблених документів нормативним вимогам та якість їх оформлення (2 бали), стилістика та грамотність (2 бали), аргументованість та переконливість мотиваційного листа (2 бали)
	Самостійна робота (самостійні роботи 6-9)	Максимальна кількість балів – 4. При цьому оцінюється правильність і повнота виконаного завдання: виконано правильно, повністю із застосуванням оригінального підходу (4 бали); містить незначні неточності (3 бали), наявні помилки (2 бали), завдання виконано неправильно із суттєвими помилками або неповністю (1 бал)
3	Колективне завдання	Максимальна кількість балів – 5. При цьому оцінюється: володіння проєктними компетентностями (2 бали), вміння працювати в команді та лідерські якості (1 бал), ініціативність та креативність (1 бал), презентаційні навички (1 бал)
<i>Підсумковий контроль</i>		
4	Захист індивідуального або	Максимальна кількість балів – 10. При цьому оцінюється: актуальність тематики проєкту (2 бали), дизайн проєктної заявки (2 бали), оригінальність

	групового проекту	запропонованих рішень проблеми (2 бали), якість презентації проекту (2 бали), перспективи щодо подальшої реалізації проекту (2 бали)
5.	Презентація електронного портфоліо аспіранта	Максимальна кількість балів – 10. Портфоліо оцінюється за чотирьохрівневою системою. Найвищий рівень (9-10 балів): зміст портфоліо свідчить про великі прикладені зусилля і очевидний прогрес здобувача в розвитку його дослідницько-інноваційних умінь, про наявність вагомих наукових здобутків та високого рівня самооцінки і творчого ставлення до майбутньої професійної діяльності. Високий рівень (7-8 балів): портфоліо демонструє достатні професійні знання та вміння, а наявні наукові здобутки перевищують нормативні досягнення, визначені індивідуальним планом роботи аспіранта. Середній рівень (4-6 балів): у змісті портфоліо основний акцент зроблений на обов'язкові категорії, передбачені індивідуальним планом роботи аспіранта. Відсутні свідчення, що демонструють прагнення постійного саморозвитку та отримання високих професійних досягнень. Низький рівень (1-3 бали): достатньо неінформативний портфоліо, за яким важко сформулювати загальне уявлення про досягнутий прогрес аспіранта та рівень сформованих дослідницько-інноваційних умінь. Як правило, тут представлені уривчасті дані з різних категорій, недостатні для того, щоб визнати роботу аспіранта такою, що відповідає встановленим вимогам на даному етапі навчання.
5	Дослідницька пропозиція	Максимальна кількість балів – 10. Дослідницька пропозиція оцінюється за такими критеріями: володіння науковим стилем викладу матеріалу (2 бали); уміння науково обґрунтувати проблему та довести актуальність роботи (2 бали); володіння різними дослідницькими методами (2 бали); уміння аналізувати та систематизувати наукові джерела (1 бал); логічність виступу та якість презентації (1 бал); відповідність теми дисертаційного дослідження меті та завданням, очікуваним результатам (1 бал); коректність висновків, доказовість їх теоретичної та практичної цінності (1 бал)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ECTS</i>	<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>
A	90 – 100 (відмінно)	55 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)	

Оцінка 5 (відмінно) (90 – 100 балів) виставляється, якщо здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано викладає його під час усних виступів та надання письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу; демонструє високий рівень застосування отриманих умінь і навичок, а також оригінальний підхід під час виконання практичних завдань.

Оцінка 4 (добре) (75 – 89 балів) виставляється, якщо здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та надання письмових відповідей; в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу; демонструє високий рівень застосування отриманих умінь і навичок під час виконання практичних завдань. Проте, при викладенні деяких теоретичних питань та вирішення практичних завдань йому не вистачає достатньої глибини та аргументації, може припускатися окремих несуттєвих неточностей та незначних помилок.

Оцінка 3 (задовільно) (60 – 74 бали) виставляється, якщо здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та надання письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; демонструє середній рівень застосування отриманих умінь і навичок під час виконання практичних завдань, припускаючись при цьому суттєвих неточностей та окремих помилок.

Оцінка 2 (незадовільно з можливістю повторного складання) (35 – 59 балів) виставляється, якщо здобувач слабо володіє навчальним

матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та надання письмових відповідей; демонструє низький рівень застосування отриманих умінь і навичок під час виконання практичних завдань, припускаючись суттєвих помилок та неточностей.

Оцінка 1 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) (0 – 34 бали) виставляється, якщо здобувач майже не володіє навчальним матеріалом, не в змозі розкрити зміст більшості питань під час усних виступів та надання письмових відповідей; не вміє застосовувати отримані уміння й навички під час виконання практичних завдань.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Модуль Жана Монне «Основи європейської проєктної діяльності»

Змістовий модуль 1

Навчальні підручники, посібники:

1. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: Навчально-методичний посібник / Т. М. Димань, О. А. Боньковський, А. Г. Вовкогон. БНАУ, 2017. Одеса: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
2. Основи формування європейської проєктної культури: навчально-методичний посібник / В. І. Меняйло та ін. Запоріжжя: Просвіта, 2019. 352 с.
3. Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навчальний посібник. Рівне: Овід, 2012. 352 с.

Нормативні та аналітичні матеріали:

4. Council conclusions on the European Research Area Roadmap 2015-2020. *Council of the European Union*. Brussels, 29 May 2015. URL: https://era.gv.at/object/document/1817/attach/0_pdf.pdf.
5. Descriptors defining levels in the European Qualifications Framework (EQF). URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/en/content/descriptors-page>.
6. ECTS Users' Guide. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009, 64 p.
7. EHEA Ministerial Conference Rome 2020. URL: <http://www.ehea.info/page-ehea-ministerial-conferece-rome-2020>
8. European Higher Education Area and Bologna process. URL: <http://www.ehea.info/>.
9. European Research Area. URL: <https://ec.europa.eu/info/research-and->

- [innovation/strategy/era_en.](#)
10. European Research Infrastructure Consortium (ERIC). *European Commission*. URL: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/european-research-infrastructures/eric_en.
 11. Introduction to the ECTS Users' Guide. URL: http://ec.europa.eu/education/ects/users-guide/index_en.htm.
 12. Joint declaration of the European Ministers of Education. URL: http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/Ministerial_conferences/02/8/1999_Bologna_Declaration_English_553028.pdf.
 13. Joint Programming Initiatives. *European Commission*. URL: http://ec.europa.eu/research/era/joint-programming-initiatives_en.htm.
 14. Mobility strategy 2020 for the European Higher Education Area (EHEA). URL: http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2012_Bucharest/39/2/2012_EHEA_Mobility_Strategy_606392.pdf.
 15. National Office Erasmus+ UA. URL: <https://Erasmusplus.org.ua/>.
 16. Paris Communiqué. URL: http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/1/EHEAParis2018_Communique_final_952771.pdf.
 17. Shevchenko A. Analysis of the trend of European Research and Innovation Area. Agency of European Innovation. URL: <https://aei.org.ua/1867/>.
 18. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). K.: CS Ltd., 2015. 32 p. *British Council. Ukraine*. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
 19. The European Charter for Researchers. The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers. European Commission, 2005. 36 p. *EURAXESS*. URL: https://euraxess.ec.europa.eu/sites/default/files/am509774cee_en_e4.pdf.
 20. The Framework of Qualifications of the European Higher Education Area. URL: http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/8/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf
 21. Балабанов К. В., Булатова О. В. Розвиток європейського освітнього та наукового простору в контексті стратегії «Європа – 2020». *Міжнародний науковий вісник*. 2013. С. 16–25.
 22. Дорожня карта інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ERA-UA): рішення колегії МОН України, протокол від 22.03.18 р. № 3/1-7. *Міністерство освіти і науки України*. URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/kolegiya-ministerstva/2018/05/1-dorozhnya-karta-integratsii-ukraini-do-evro.pdf>.

23. Європейський дослідницький простір – перспективи. *Євро Освіта*. URL: <http://www.euroosvita.net/prog/print.php/prog/print.php?id=2082>.
 24. Імплементация євроінтеграційних реформ у сфері науки й технологій. Доповідь Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС. К., 2017. URL: https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Science_all.pdf.
- Інтернет-посилання:*
25. Моніторинг інтеграції української системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти та наукового дослідження: моніторинг. дослідж.: аналіт. звіт / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. Фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, О. І. Шарова. К.: Таксон, 2014. 144 с.
 26. Освітній пакет з актуальних питань європейської інтеграції: навч. зб. / Сіверський інститут регіональних досліджень; Упоряд.: В. М. Бойко, Н. В. Коваленко, Л. А. Чабак. Чернігів: Видавець Лозовий В. М., 2010. 152 с.
 27. Регечі Д., Фьодінгер М. Європейські дослідницькі мережі. К.: ТОВ «АДЕФ-Україна», 2011. 122 с. URL: <http://www.fpb-nip.kiev.ua/assets/JSO/ERN.pdf>.

Змістовий модуль 2,4

Навчальні підручники, посібники:

1. Aid Delivery Methods. Volume 1. Project Cycle Management Guidelines. EuropeanAid Office, Brussels, 2004. URL: https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/methodology-aid-delivery-methods-project-cycle-management-200403_en_2.pdf.
2. Developing a Project Concept Note: Practical manual. The European Union`s Project «Support to Ukraine`s Regional Development Policy». URL: https://surdp.eu/uploads/files/SURDP_Manuals/Project_Concept_DevelopmentManual_EN.pdf
3. Матвіїшин Є. Г. Планування проєктних дій: навч. посіб. К.: Хай-Тек Прес, 2008. 216 с.
4. Основи формування європейської проєктної культури: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: Просвіта, 2019. 352 с.
5. П'ять вдалих кроків до європейського проєкту: посібник. Варшава: Інститут Східноєвропейських досліджень. 2009. 98 с.

6. Підготовка докторів філософії (PhD) у Запорізькому національному університеті: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 152 с.
7. Управління проектами: підручник. За заг. ред. О. В. Пономаренко. Донецьк: “Донбас”. 2010. 912 с.
Методичні матеріали й рекомендації:
8. Active citizens – facilitator`s toolkit. Manchester: British Council, 2014.
URL: <https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/active-citizens-global-toolkit-2014-2015.pdf>.
9. Marion E. Haynes. Project Management. USA: Crisp Publications, Inc., 1989.
10. Tempus Handbook. Objective oriented project design and management. URL: <https://by.odboffice.eu/files/docs/Tempus%20Objective%20oriented%20project%20design%20and%20management.pdf>.
11. The Longframe Handbook. A Logical Framework Approach to Project Cycle management. Washington, 2005. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/783001468134383368/The-logframe-handbook-a-logical-framework-approach-to-project-cycle-management>.
12. Аналіз потреб і розробка проєктної пропозиції. Європейська Комісія, М., 2005.

Змістовий модуль 3

Навчальні підручники, посібники:

1. Browning B. Grant Writing for Dummies / Beverly A. Browning. NY: Wiley Publishing, 2003. 360 p.
2. Browning B. Perfect Phrases for Writing Grant Proposals / Beverly A. Browning. Madison: The McGraw-Hill, 2008. 256 p.
3. Karsh E. The Only Grant-Writing Book You'll Ever Need / Ellen Karsh. NY: Basic Books, 2014. 448 p.
4. Основи формування європейської проєктної культури: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: Просвіта, 2019. 352 с.
5. Підготовка докторів філософії (PhD) у Запорізькому національному університеті: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. м. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 152 с.

Нормативні документи:

6. Закон України «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>.
7. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 24.01.2013 №48 «Про затвердження Положення про підвищення

- кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0488-13>.
8. Національна доктрина розвитку освіти. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>.
9. Національна стратегія реформування вищої освіти в Україні. URL: http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/01/strategiya_reformuvannya_vyshchoyi_osvity_2.0.pdf
10. Національна стратегія розвитку вищої освіти в Україні 2012 – 2020. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
11. Постанова Кабінету міністрів України від 12 серпня 2015 р. №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248409199>
12. Постанова Кабінету міністрів України від 4 березня 1996 р. №287 «Про затвердження Положення про умови матеріального забезпечення осіб, направлених за кордон на навчання та стажування». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287-96-%D0%BF>
13. Роз'яснення окремих пунктів Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. URL: <http://mon.gov.ua/citizens/rozyasnennya/3348/kopiya-roz%E2%80%99yasnennya-okremix-punktiv-polozhennya-pro-poryadok-realizaciyi-prava-na-akademichnu-mobilnist.html>.

Аналітичні матеріали:

14. Здіорук С.І., Богачевська І.В. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий науково-освітній простір: Аналітична довідка Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1421/>
15. Мирончук Н.М. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий освітній простір// Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном: зб. наук. праць / за ред. С.С. Вітвицької, доц. Н.М. Мирончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ 25ім. І. Франка, 2014. – С. 20-24.
16. Третяк О.С., Чебоненко С.О. Академічна мобільність та сучасні підходи до забезпечення якості вищої освіти в Україні. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=1370.

Інтернет-посилання:

17. Curriculum Vitae: Tips and Tricks. URL: http://www.ru.nl/publish/pages/772480/tips_and_tricks_cv.pdf.

18. Erasmus+ International Credit Mobility: Handbook for Higher Education Institutions. URL: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/international-credit-mobility-handbook_en.pdf.
19. Friedrich M. The International Component in Erasmus+: How to Write Successful Proposals (Joint Master Degree and Capacity Building). URL: http://eccemundus.tpf.hu/upload/file/Friedrich_ECCE%20Mundus%20-%20KZ%20-%20E+%20successful%20proposal.pdf.
20. Horizon Europe. The Next Eu Research & Innovation Investment Programme (2021 – 2027). URL: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/strategy_on_research_and_innovation/presentations/horizon_europe_en_investing_to_shape_our_future.pdf
21. Motivation Letter: Tips and Tricks. URL: http://www.ru.nl/publish/pages/772480/tips_and_tricks_motivation_letter.pdf.
22. Аплікаційна форма Erasmus+ KA2 Capacity Building. URL: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents-for-applicants/model-application-forms_en.
23. Довідник з написання проєктів Erasmus+. URL: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/introduction/how-to-read-programme-guide_en.
24. Електронна форма проєкту Erasmus+ . URL: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents-for-applicants/model-application-forms_en.
25. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.
26. Сайт Національного офісу Erasmus+ в Україні. URL: <http://erasmusplus.org.ua/>.
27. Сайт програми Erasmus+. URL: http://eacea.ec.europa.eu/erasmus-plus_en
28. Тематичні звіти EACEA. URL: http://eacea.ec.europa.eu/education/Eurydice/thematic_reports_en.php.
29. Шаблон CV у форматі Europass. URL: <http://europass.cedefop.europa.eu/documents/curriculum-vitae>.

Модуль 2. Організація дослідницько-інноваційної діяльності в Україні

Змістовий модуль 5

Навчальні підручники, посібники:

1. Артёмов І. В., Студеняк І. П., Головач Й. Й., Гусь А. В. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб. Ужгород: ПП «АУТ-ДОР-ШАРК». 2015. 360 с.
2. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2007. 400 с.
3. *Основи економічної теорії: підруч. для студ. вищ. навч. закл. За ред. Чухна А. А. К.: Вища школа. 2001. 606 с.*
4. Підготовка докторів філософії (PhD) у Запорізькому національному університеті: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 152 с.

Монографії:

5. Біла книга національної освіти України. За ред. В. Г. Кременя. К. 2009. 376 с.
6. Власюк О. С., Дерюгіна Т. В., Запатріна І. В. та ін. Державне управління: плани і проекти економічного розвитку: Монографія. За заг. ред. Кучеренка О. Ю., Запатріної І. В. К.: Видавництво «ВП», 2006.
7. Меньяло В. І. Підготовка майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності: теоретико-методичні аспекти. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». 2020. 580 с.
8. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: Монографія. За ред. Лук'яненка Д. Г. К.: КНЕУ. 2001. 538 с.

Нормативні документи:

9. Закон України “Про вищу освіту”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
10. Закон України “Про інноваційну діяльність”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
11. Закон України “Про науковий парк “Київська політехніка”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/523-16>.
12. Закон України “Про наукові парки”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>.
13. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
14. Закон України “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.

15. Закон України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>.
 16. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
 17. Положення про наукові школи Запорізького національного університету. URL: <https://www.znu.edu.ua/ukr/sci/1363>.
 18. Положення про науково-дослідну частину Запорізького національного університету. URL: <https://www.znu.edu.ua/ukr/sci/1363>.
 19. Положення про науково-технічну раду Запорізького національного університету. URL: <https://www.znu.edu.ua/ukr/sci/1363>.
 20. Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у Запорізькому національному університеті. URL: <https://www.znu.edu.ua/ukr/sci/1363>.
 21. Постанова Верховної Ради України від 13.07. 1999 року N 916-XIV “Про Концепцію науково-технологічного і інноваційного розвитку України”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/916-14>
 22. Постанова Верховної Ради України від 27 червня 2007 року N 1244-V “Про Рекомендації парламентських слухань на тему: “Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації””. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1244-16>
 23. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.11 р. № 1341 “Про затвердження Національної рамки кваліфікацій”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>.
 24. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності України до 2030 року: розпорядження КМУ від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-sferi-innovacijnoyi-diyalnosti-na-period-do-2030-roku>
- Аналітичні матеріали:*
25. Інноваційна політика зарубіжних країн: концепції, стратегії, пріоритети (інформаційно-аналітичні матеріали, підготовлені Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти та Міністерством закордонних справ України). *Верховна Рада України*. URL: <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36385.pdf>.
 26. Країни із найвищим рівнем освіти. Rate 1. URL: <http://www.rate1.com.ua/ua/suspilstvo/osvita/2342/>
 27. Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації: Матеріали парламентських слухань. *Верховна Рада України*. URL: http://static.rada.gov.ua/zakon/skl5/par_sl/sl2006071.htm.

28. Освітній пакет з актуальних питань європейської інтеграції: навч. зб. Сіверський інститут регіональних досліджень. Упоряд.: В. М. Бойко, Н. В. Коваленко, Л. А., Л. А. Чабак. Чернігів. 2010. 152 с.
29. Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: національна доповідь. За заг.ред. В. М. Гейця. К.:НВЦ НБУВ. 2009. 687 с.

Статті в наукових виданнях:

1. Землянкін А. І., Підоричева І. Ю. Концептуальний підхід до інтеграції науки, вищої освіти і виробництва. *Стратегія і механізми регулювання промислового розвитку*. 2009. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sim/2009/p2_08.pdf.
2. Луговий В. І., Таланова Ж. В. Вища освіта через дослідження: концептуальні засади здійснення й оцінювання. *Вища освіта України: Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології»*. У 3-х т. Т. 1. 2012. № 3 (додаток 1). 642 с. С. 16–28. URL: http://ihed.org.ua/images/doc/luh_tal_vo_dosl.pdf.
3. Луговий В. І., Таланова Ж. В. Фінансово-економічне забезпечення дослідницько-інноваційної діяльності вітчизняної та світової вищої освіти: порівняльний аналіз. *Вісн. Київ. нац. ун-ту технологій та дизайну*. 2012. № 4, темат. вип.: Ефективність організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку вищої освіти України. С. 9–18.
4. Магута О. В. Розвиток вищої освіти та економічна динаміка в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 6. С. 58–65.
5. Шевченко Л. С. Типологізація інноваційної діяльності та інновацій в освітній сфері. *Право та інновації*. Х.: Юрайт. 2013. № 4. С.48–56.
Інтернет-посилання:
6. Europe 2020: A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. URL: <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020-%20EN%20version.pdf>.
7. Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
8. Проект Тюнінг. Гармонізація освітніх структур в Європі. URL: http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf.
9. Світовий економічний форум. URL: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>.

Змістовий модуль 6

Навчальні посібники, монографії:

1. Dunleavy P. Authoring a PhD. New York: Palgrave Macmillan, 2003. 56 p.
2. Feibelman Peter J. A PhD is not enough: a guide to survival in science. New York: Addison-Wesley Publishing Company, 1993. 113 p.
3. Hayton J. PhD: an uncommon guide to research, writing & PhD life. 2015. 212 p. URL: <https://jameshaytonphd.com/>
4. Muray R. How to write a thesis? New York: Open University Press, 2011. 346 p.
5. Murray N. & Beglar D. Writing dissertations & Theses. Harlow: Edinburgh Gate, 2009. 257 p.
6. Phillips E. M., Pugh D. S. How to get a PhD: A handbook for students and their supervisors. New York: Open University Press, 2005. 236 p.
7. Меньяло В. І. Підготовка майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності: теоретико-методичні аспекти. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». 2020. 580 с.
8. Підготовка докторів філософії (PhD) у Запорізькому національному університеті: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 152 с.
9. Прентис С. Интегрированный тайм-менеджмент / пер. с англ. М.: Изд-во «Новая книга», 2007. 288 с.

Нормативні документи:

10. Закон України “Про вищу освіту”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
11. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302: 2015. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015.
12. Національна рамка кваліфікацій, затверджена постановою КМУ від 23.11.2020 р. № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
13. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджений постановою КМУ від 23.03.16 р. № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
14. [Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти \(наукової установи\) про присудження ступеня доктора філософії: постанова КМУ](#)

від 12.01.22. р. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>

Інтернет-посилання:

15. Лабораторія ефективних досліджень. URL: <http://sslab.com.ua>.
16. Мережа спеціалізованих вчених рад. *МОН України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/merezha-specializovanih-vchenih-rad>.
17. Перелік наукових фахових видань України. *МОН України*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=D3-ALzgMwk4>
18. Разові спеціалізовані вчені ради. *Запорізький національний університет*. URL: <http://phd.znu.edu.ua/page/1367.ukr.html>
19. Інформаційна система Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо утворення разових спеціалізованих вчених рад. URL: <https://svr.naqa.gov.ua/#/all-defenses>

Змістовий модуль 7

Навчальні посібники, монографії:

1. Андросова О. Ф., Череп А. В. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності: монографія. К.: Кондор, 2007. 356 с.
2. Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. К.: Юрінком Інтер. 2004. 512 с.
3. Підготовка докторів філософії (PhD) у Запорізькому національному університеті: навчально-методичний посібник / В. І. Меньяло та ін. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 152 с.
4. Право інтелектуальної власності: підручник для студентів вищих навч. закладів. За ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. К.: Видавничий Дім «Ін Юре». 2002. 624 с.
5. Управління інноваційною діяльністю. Інноваційний менеджмент в знаннеорієнтованій економіці: магістерський курс: підручник. За заг. ред. С. М. Ілляшенка. Суми: університетська книга. 2014. 728 с.
6. Цибульов П. М. Введення до інтелектуальної власності: навчальний посібник. К.: Держ. інст. інтел. власн., 2008. 124 с.
7. Цибульов П. М., Чеботаров В.П. Популярно про інтелектуальну власність. За заг. ред. М. В. Паладія. К.: ТОВ "Альфа-пік". 2004. 56 с.

Нормативні документи:

8. Закон України “Про авторське право і суміжні права”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
9. Закон України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/143-16/>

10. Закон України “Про науково-технічну інформацію”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
11. Закон України “Про наукову і науково-технічну експертизу”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>
12. Закон України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
13. Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
14. Закон України “Про охорону прав на промислові зразки”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
15. Закон України “Про охорону прав на сорти рослин”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/3116-12>
16. Інструкція по підготовці технологічних профілів. К.: Національна мережа трансферу технологій. 2010. 41 с. URL: <http://nttn.org.ua/images/sait/Documents/MetodychniMaterialy/instrukcija2.pdf?1>.
17. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання: ДСТУ 30.08: 2015. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015. 31 с.
18. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 р. № 291 “Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на винаходи”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0379-01>
19. Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.03.2002 № 197 “Про затвердження Правил розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0364-02/print1112102994004535>
20. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 р. № 521 “Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі)”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0644-01>
21. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2001 р. № 520 “Про затвердження Інструкції про офіційну публікацію заяви про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі) та клопотання про її відкликання”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0643-01/print>.
22. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.06.2001 р. № 469 “Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на

- корисні моделі”. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0558-01/print1324563710759816>
- 23.Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.01.2001 р. “Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01>
- 24.Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.04.2005 р. № 247 “Про затвердження Інструкції про порядок ознайомлення будь-якої особи з матеріалами заявки на об’єкт права інтелектуальної власності”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0494-05>
- 25.Наказ МОН України від 01.06.2006 р. №423 Щодо затвердження Положення про проведення конкурсного відбору Міністерством освіти і науки України наукових проєктів, які виконуються підвідомчими вищими навчальними закладами III-IV рівнів акредитації та науковими установами Міністерства за рахунок коштів загального фонду державного бюджету. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1196-06>
- 26.Наказ МОН України від 14.12.2015 р. № 1287 “Про затвердження Положення про проведення Міністерством освіти і науки України конкурсу проєктів наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених, які працюють (навчаються) у вищих навчальних закладах та наукових установах, що належать до сфери управління Міністерства, подальше виконання цих робіт і розробок за рахунок коштів загального фонду державного бюджету та управління ними”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0015-16>
- 27.Наказ МОН України від 26.09.2005 р. №557 “Про упорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05>
- 28.Наказ МОН України від 27.10.1988. № 977 “Порядок державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій. URL: <http://www.uintei.kiev.ua/images/files/poryadok.pdf>
- 29.Постанова Верховної Ради України від 16.03.2007 р. № 774-V “Про встановлення іменних стипендій Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/774-16>
- 30.Постанова Верховної Ради України від 16.03.2007 р. № 775-V “Про Премію Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в

- галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/775-16>
- 31.Постанова Кабінету Міністрів України від 03.07.13 р. № 426 “Про затвердження Порядку реєстрації технологій та їх складових, що створені чи придбані за бюджетні кошти, або створені чи придбані підприємствами державної форми власності. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/472-2013-%D0%BF>
- 32.Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. № 980 “Про заснування академічної стипендії Кабінету Міністрів України студентам вищих навчальних закладів та аспірантам”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/980-2001-%D0%BF>
- 33.Постанова Кабінету Міністрів України від 16.08.1994 р. № 560 “Про стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених”. URL: <http://www.kdpu-nt.gov.ua/content/polozhennya-pro-stipendiyi-kabinetu-ministriv-ukrayini-dlya-molodikh-vchenikh>
- 34.Постанова Кабінету Міністрів України від 20.07.96 р. №830 “Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/830-96-%D0%BF>
- 35.Постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.2007 р. №1333 “Про Премію Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України”. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1333-2007-%D0%BF>
- 36.Постанова Кабінету Міністрів України від 22.02.2006 р. № 209 “Про академічну стипендію імені М. С. Грушевського для студентів та аспірантів вищих навчальних закладів України”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/209-2006-%D0%BF>
- 37.Постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.1994 р. № 582 “Про стипендії Президента України для молодих учених”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/582-94-%D0%BF>
- 38.Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12. 2004 р., № 1716 “Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов’язані з охороною прав на об’єкти інтелектуальної власності”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>
- 39.Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. №1716 “Про затвердження Порядку сплати зборів за дії, пов’язані з охороною прав на об’єкти інтелектуальної власності”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1716-2004-%D0%BF>

40. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 р. № 1756 “Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF>
41. Постанова Президії Національної Академії Наук України від 11.07.2007 р. № 206 “Про затвердження оновленого Положення про Премії НАН України імені видатних учених України”. URL: http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/rmv/wp-content/uploads/sites/3/2013/12/Imenni_premiyi_NAN.pdf/
42. Указ Президента України від 02.08.2000 р. № 945/2000 “Про гранти Президента України для обдарованої молоді”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/945/2000>
43. Указ Президента України від 10.09.2011 р. № 906/2011 “Про державні стипендії для видатних діячів науки, освіти, культури і мистецтва, охорони здоров’я, фізичної культури і спорту та інформаційної сфери”. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/906/2011>
44. Указ Президента України від 12.06.2000 р. № 779/2000 “Про Положення про Премію Президента України для молодих учених”. URL: <http://www.kdpu-nt.gov.ua/content/polozhennya-pro-shchorichni-premiyi-prezidenta-ukrayini-dlya-molodikh-vchenikh>
45. Указ Президента України від 17.06.2009 р. № 446/2009 “Про Положення про щорічні Гранти Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень”. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/446/2009>
46. Указ Президента України від 24.12.2002 р. № 1210/2002 “Про Положення про порядок надання Грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1210/2002>
47. Указ Президента України від 31.05.2016 р. № 230/216 “Питання Державної Премії України в галузі науки і техніки”. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/230/2016>.
48. Цивільний кодекс України. Книга четверта. Право інтелектуальної власності. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page8>
- Інтернет-посилання:*
49. Відкрита регіональна платформа науково-виробничого партнерства Запорізького національного університету. URL: <http://incubplatform.com.ua/>.
50. Державне підприємство «Український інститут» інтелектуальної власності». URL: <http://www.uipv.org/ua/>.

51. Державний Департамент інтелектуальної власності. URL: <http://sips.gov.ua/ua/registers.html>.
52. Національна Академія наук України. URL: <http://new.nas.gov.ua/UA/Pages/default.aspx>.
53. Національна мережа трансферу технологій. URL: <http://nttn.org.ua/>.
54. Національний фонд досліджень України. URL: <https://nrfu.org.ua/>
55. Спеціалізована база даних «Винаходи, корисні моделі в Україні». *Український інститут інтелектуальної власності.* URL: <http://base.uipv.org/searchINV/search.php?action=viewall&dbname=inv&sid=8d884836cdeffb09df8fe970fc439db>.